

COLUMN PETRA STIENEN

Vier de vrijheid, dichtbij en ver weg

Kijk eens op van uw krant of iPad en kijk eens om u heen. Wat neemt u mee als u binnen een uur het huis zou moeten verlaten omdat er ineens oorlog of een ramp in ons land is?

Inderdaad een lastige vraag. En voor ons in het veilige Nederland nauwelijks meer voorstelbaar. Voor veel mensen buiten Nederland is het helaas wel een harde werkelijkheid, dat het ogenschijnlijke veilige leven van het ene op het andere moment ineens kan wegvallen. Dat zag ik toen ik voor mijn werk vluchtelingenkampen bezocht in Libanon, Jordanië en de Gazastrook waar Palestijnen, Irakezen of Syriërs op de vlucht slechts een paar dingen hadden kunnen meenemen uit hun huis. Meestal niet meer dan een schoolboek, een sieraad of een fotoalbum.

De vraag wat je meeneemt houdt me al sinds mijn jeugd bezig. Mijn vader was een jochie van vijf toen hij in januari 1945 met zijn familie en de rest van de Roermondse bevolking op transport werd gezet naar Friesland. De stad lag precies in de frontlinie in de strijd om de

bevrijding van Nederland en de rest van Europa tussen de geallieerden en de nazi's. „Ik kon één auto-tje meenemen, de rest van mijn speelgoed moest ik achterlaten”, vertelde hij vaak met een stem vol verdriet dat over meer ging dan dat autootje.

Begin december 2014 moest ik weer aan dat jochie denken toen ik met het rondreizend vrijheidsfestival About Freedom bij het multi-

Wat neemt u mee als u het huis moet verlaten omdat er ineens oorlog is?

functioneel centrum Op Expeditie in Blerick was. Zo'n honderd kinderen, ouders en grootouders van de basisscholen De Ontdekking en Natuurlijk vierden die ochtend de herdenking van de bevrijding van Blerick 70 jaar geleden.

Ik interviewde aan de mobiele keukentafel de vader van meester Hans, de negentigjarige meneer Gooren die zelf als tiener de bevrij-

ding had meegemaakt. Hij was zichtbaar aangedaan toen hij zijn verhaal aan de schoolkinderen vertelde over de angst tijdens de laatste dagen van de oorlog. Alsof het gisteren was gebeurd.

Ik zag ook de vonkjes van hoop toen hij sprak over de bevrijding en de kans op een nieuw vrij leven. Opvallend genoeg sprak die ochtend bijna niemand over materiële zaken. Integendeel. Iedereen, van jong tot oud, benoemde vrijheid als 'kunnen zijn wie ik ben', 'zeggen wat ik wil' en 'me veilig voelen in mijn huis'.

Aan het begin van 2015 is iedereen bezig met nieuwjaarsvoornemens. In een rijk land als Nederland hebben we de luxe om afvallen, meer sporten en minder gebruik van sociale media in de top drie van voornemens te zetten. Vrijheid lijkt zo vanzelfsprekend dat er maar weinig aandacht voor is in die nieuwjaarslijstjes. Toch hoop ik dat we juist in het jaar waarin we zeventig jaar bevrijding herdenken, ook het belang van onze vrijheid in 2015 hoog op de agenda zetten.

De karavaan van het About Freedom festival zal dat op een

unieke manier doen. Het komende voorjaar trekt dit festival langs een groot aantal steden en dorpen in het hele land langs de bevrijdingsroute. Net als in Blerick zullen jongeren en ouderen in al die plaatsen met elkaar in gesprek gaan over bevrijding toen en vrijheid nu. Daarnaast kan het publiek tijdens dit festival korte documentaires zien met aandacht voor de visie op vrijheid in landen zoals Polen, Chili, Zuid-

Voor vrijheid is maar weinig aandacht in de nieuwjaarslijstjes.

Afrika. De vrijheidsdichter James Matthews vertelt bijvoorbeeld aan de jazz-zangeres Melanie Schultz hoe hij tijdens het apartheidsregime met zijn poëzie voor vrijheid vocht. Maar ook hoe hij zich misleid voelt. „We hebben nu bewegingsvrijheid, we kunnen zeggen wat we denken, maar mensen worden economisch uitgebuit. Zijn we dan echt vrij?”

Immers de vreugde over de vrijheid die ons land zeventig jaar geleden terugwon, mag niet verhullen dat die vrijheid nog lang niet voor iedereen in andere delen van de wereld binnen handbereik is. Door armoede, oorlogen en door aanhoudende dictaturen die mensen verhinderen te zijn wie ze willen zijn. Daarom hoop ik dat we in 2015 niet alleen onze eigen vrijheid vieren, maar ook over de grens blijven kijken en luisteren naar de verhalen van mensen die graag willen dat vrijheid in hun land net zo vanzelfsprekend is als bij ons.

About Freedom Festival is op 1 maart 2015 in Venlo. Voor meer info: www.aboutfreedom.nl

Petra Stienen is publiciste en Arabiste